

KAUNO REGIONO PLĖTROS PLANAS IKI 2020 METŲ

KAUNAS, 2015

Patvirtintas Kauno regiono plėtros tarybos 2010 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr.1
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2011 m. lapkričio 8 d. sprendimu Nr. 51/2S-65
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2012 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. 51/2S-115
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2013 m. kovo 5 d. sprendimu Nr. 51/2S-1
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2014 m. rugsėjo 23 d. sprendimu Nr. 51/2S-30
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 20 d. sprendimu Nr. 51/2S-44
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2015 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. 51/2S-59
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. 51/2S-2
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. 51/2S-21
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. balandžio 15 d. sprendimu Nr. 51/2S-28
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. 51/2S-34
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. liepos 27 d. sprendimu Nr. 51/2S-42
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. 51/2S-52
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 51/2S-55
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2016 m. gruodžio 8 d. sprendimu Nr. 51/2S-58
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. 51/2S-5
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. 51/2S-11
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. 51/2S-23
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. balandžio 21 d. sprendimu Nr. 51/2S-26
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 51/2S-28
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. 51/2S-36
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 1 d. sprendimu Nr. 51/2S-43
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 51/2S-50
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. 51/2S-53
Pakeistas Kauno regiono plėtros tarybos 2017 m. liepos 4 d. sprendimu Nr. 51/2S-62

Turinys

ĮVADAS.....	3
KAUNO REGIONO SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖ.....	11
STIPRYBIŲ SILPNYBIŲ GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ.....	17
REGIONO PLĖTROS STRATEGIJA.....	21
PRIEMONIŲ PLANAS.....	26
PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA.....	180
EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ PASIEKIMO GRAFIKAS.....	196
REZULTATO VERTINIMO KRITERIJŲ PASIEKIMO GRAFIKAS.....	198
VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMIŲ APSKAIČIAVIMO METODAI, DALYVAUJANČIOS INSTITUCIJOS IR DUOMENŲ ŠALTINIAI.....	209
VISUOMENĖS INFORMAVIMO APIE PLANO ĮGYVENDINIMĄ PRIEMONĖS.....	227

ĮVADAS

Kauno regiono plėtros planas atspindi regiono bendruomenės lūkesčius, nes jo rengimui buvo sutelktas platus partnerių tinklas, apimantis Kauno regiono savivaldybes, regiono asocijuotas struktūras, akademinis sluoksnius, o pasikeitus plano rengimo metodikai, 2012 metais planas atnaujintas.

Kauno regiono plėtros planas – tai Kauno miesto bei rajono, Kėdainių, Kaišiadorių, Prienų, Raseinių, Jonavos rajonų ir Birštono savivaldybių plėtros perspektyvos modelis bei priemonių šiam modeliui įgyvendinti sisteminė visuma, kuria siekiama integruoti aukštesnio lygio ir žemesnio lygio strateginius dokumentus, t.y. numatyti kaip įgyvendinti nacionalinius strateginius dokumentus regione, tuo pačiu telkiant savivaldybių bendrą susitarimą šiais klausimais ir darant įtaką būsimiems nacionaliniams strateginiams dokumentams bei suorientuoti regiono pramonės, statybos, transporto, informacinių technologijų, žemės, miškų ūkio, sveikatos apsaugos, švietimo, socialinės sferos ir kitų sektorių organizacijas, vadovus bei specialistus, kuriomis kryptimis tikslinga ir naudinga plėsti veikiančias ir steigti naujas įmones, įgyvendinti įvairius veiklos plėtojimo ar modernizavimo projektus.

Pirmoji Kauno apskrities plėtros strategija „Kauno regionas 2000+“, buvo patvirtinta 1999 m. Keičiantis strateginio planavimo, regionų plėtros planų metodikoms bei situacijai regione, Kauno regiono plėtros planas buvo ir yra nuolat atnaujinamas.

2010 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. 1 buvo patvirtintas Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų. Planas parengtas Kauno regiono plėtros planas iki 2020 metų parengtas įgyvendinant projektą „Kauno regiono plėtros plano iki 2020 metų parengimas“ VP1-4.2-VRM-02-R-21-010, finansuojamą pagal Žmogiškųjų išteklių veiksmų programą iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Kauno regiono plėtros tarybos 2011 m. lapkričio 8 d. sprendimu Nr. 51/2S-65, 2012 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. 51/2S-115, 2013 m. kovo 5 d. sprendimu Nr. 51/2S-1 planas buvo keistas, atliekant smulkius pakeitimus.

Kauno regiono plėtros iki 2020 metų plane buvo išskirti 4 regiono prioritetai – I. Naujoji ekonomika, II. Modernus kaimas, III. Gyvenimo kokybė, IV. Žmogaus ir aplinkos santara. Prioritetų tikslų pasiekimui buvo suplanuota priemonių už 2,71 mlrd. Lt. Iki 2014 m. pradžios buvo įgyvendinta projektų, kurių vertė siekia 820,3 mln. Lt., t.y. įgyvendinta 30,3 proc. plano. Plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatai rodo, kad lėčiausiai įgyvendinami projektai II. Modernaus kaimo prioritete – pasiektas tik 8,5 proc. įgyvendinimo procentas. I. Naujosios ekonomikos prioritete pasiektas 44,7 proc. įgyvendinimo procentas, III. Gyvenimo kokybės prioritete – 28,12 proc., IV. Žmogaus ir aplinkos santaros prioritete – 21,2 proc. Taip pat stebėsenos rezultatai rodo, kad suplanuotas labai platus regiono strategijos įgyvendinimo priemonių sąrašas, kuriame yra daug negyvybingų priemonių – kasmet projektai įgyvendinami vidutiniškai pagal 45 priemones ir 283 suplanuotų. Taip pat buvo gaunami ne visų suplanuotų stebėsenos rodiklių vertinimui reikalingi statistiniai duomenys.

Kadangi Kauno regiono plėtros plano rengimo tikslas įvertinti nuolat kintančias plėtros tendencijas, išanalizuoti jų reikšmę regioninei politikai, suformuluoti alternatyvias plėtros perspektyvas, parengti priemonės ir numatyti nacionalines bei ES struktūrinių fondų ir programų lėšas joms įgyvendinti siekiant darnios regiono plėtros, atsižvelgiant į plano įgyvendinimo rezultatus bei 2012 m. pasikeitus regionų planų rengimo metodikai, buvo inicijuotas dar vienas plano pakeitimas.

Plano pakeitimai atlikti ir pagal projekto „Investicijų skatinimo Kauno regione galimybių analizės parengimas“, finansuoto pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“

VP1-4.2-VRM-02-R „Regioninės plėtros tobulinimas, regionų plėtros planai ir savivaldybių (ilgalaikiai/trumpalaikiai) strateginiai plėtros planai“, įgyvendinimo metu parengtos Investicijų skatinimo Kauno regione galimybių analizės išvadas ir siūlymus. Bei pagal Kauno regiono plėtros tarybos iniciatyva sudarytos darbo grupės „Sveikatą stiprinantis Kauno regionas“ pateiktus siūlymus.

Kauno regiono plėtros plano atnaujinimas buvo rengiamas keliais etapais. 2012 metais buvo apklausiamos savivaldybės dėl esamų ir planuojamų projektų, iniciatyvų ir kitų savivaldos poreikių, atliekama regiono socialinė ekonominė analizė. Remiantis šiais duomenimis atnaujinta Kauno regiono plėtros strategija, formuojamas priemonių planas.

Planas susideda iš įvado, regiono socialinės ir ekonominės būklės analizės pagrindinių duomenų, regiono plėtros strategijos, strategijos įgyvendinimo priemonių bei plano įgyvendinimo stebėsenos iki 2020 metų.

Rengiant planą buvo įvertintos strateginių plėtros planavimo dokumentų nuostatos, t.y. Nacionalinės pažangos strategijos Lietuva 2030, patvirtintos LR Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015, Nacionalinės pažangos programos, 2012 m. lapkričio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1482, Regionų plėtros planų rengimo metodika (patvirtinta 2011 m. rugsėjo 09 23 d., LR Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-706, pakeista 2014 m. rugpjūčio 27 d. LR Vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-543), Kauno regiono savivaldybių plėtros strateginių planų nuostatos.

Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymu, Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Kauno apskrities skyrius rengia Kauno regiono plėtros planą, vykdo plano įgyvendinimo stebėseną, teikia siūlymus dėl plano įgyvendinimo, keitimo.

DALYVAVUSIEJI KAUNO REGIONO PLĖTROS PLANO IKI 2020 METŲ RENGIME¹:

Alvydas	Aleksandravičius	Kauno regiono plėtros agentūra, ekspertas
Juozas	Aleksandravičius	Birštono savivaldybės mero pavaduotojas atliekantis mero pareigas
Indrė	Antanaitienė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo, investicijų, projektavimo ir projektų valdymo skyriaus vedėja
Rimutė	Arlauskiene	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėja
Rita	Baidokaitė	Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai Tarptautinių ryšių vadovė
Ona	Balžekienė	Kauno apskrities viršininkė
Irena	Bulotaitė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių paslaugų skyriaus vyriausioji specialistė
Vilius	Burokas	UAB „Kauno vandenys“ direktorius
Andrius	Cechanavičius	Kauno miesto savivaldybės administracijos Europos Sąjungos paramos ir strategijos skyriaus vedėjas
Aušrinė	Čiurinskienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros programų ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė
Gediminas	Dapkus	Kauno regiono plėtros agentūra, ekspertas
Egidijus	Dargis	Birštono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėjo pavaduotojas
Audronė	Daubariene	Birštono savivaldybės administracijos Kultūros paveldo vyriausioji specialistė
Daiva	Dovydienė	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja
Vytautas	Griauslys	Prienų rajono savivaldybės administracijos Investicijų skyriaus vedėjas
Romualdas	Grigaras	Birštono savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus vedėjo pavaduotojas
Dr. Andrius	Guravičius	Kauno technologijos universiteto Ekonomikos ir vadybos fakulteto docentas
Vilija	Gužytė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros programų ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė

---

¹ Pagal abėcėlę

Rasa	Ilonienė	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Vyriausioji specialistė (ekologė)
Vitalija	Jagelavičienė	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja
Lineta	Jakimavičienė	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja
Antanas	Jurgaitis	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas
Arūnas	Karlonas	Kauno apskrities viršininko administracijos Regioninės plėtros departamento direktorius
Jonas	Kederys	Birštono seniūnijos seniūnas
Kristina	Kemešienė	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė
Rinaldas	Klimas	Kauno rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriaus vyriausiasis specialistas
Kristina	Krikštanaitė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos
Saulius	Kromalcas	Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Miesto įvaizdžio ir turizmo skyriaus vedėjas
Andrius	Kupčinskas	Kauno miesto savivaldybės meras
Dalia	Kupratienė	Kauno rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vedėjo pavaduotoja
Violeta	Labutinienė	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto skyriaus vedėja
Romaldas	Laukaitis	Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio Aplinkos apsaugos skyriaus vedėjo pavaduotojas
Bronislovas	Liutkus	Jonavos rajono savivaldybės meras
Valerijus	Makūnas	Kauno rajono savivaldybės meras
Ingrida	Malciuvienė	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja
Vidmantas	Malinauskas	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Karo prievolės administravimo vyriausiasis specialistas
Juozas	Martinaitis	UAB „Garlita“ direktorius
Nijolė	Naujokienė	Kėdainių rajono savivaldybės merė
Česlovas	Neviera	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Angelė	Palekienė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos
Regina	Petreikienė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, sporto ir jaunimo reikalų skyriaus vyriausioji specialistė
Faustas	Pilipavičius	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Žemių seniūnijos seniūnas
Artūras	Pupalė	Kauno rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriaus vedėjas

Ilona	Ramanauskienė	Prienų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus vyriausioji specialistė
Jolita	Ramanauskienė	Kauno regiono plėtros agentūra, ekspertė
Algis	Revuckas	Birštono savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus vedėjo pavaduotojas
Vitalija	Romanovienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Plėtros programų ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė
Dr. Vytautas	Šileikis	Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų generalinis direktorius
Donatas	Šimukonis	Prienų rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas
Jurgita	Šiugždienė	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vedėja
Algimantas	Špėlis	Kauno krašto pramoninkų asociacijos prezidiumo narys
Vilija	Tamašauskienė	Kaišiadorių rajono savivaldybės gydytoja
Ramutė	Taparauskienė	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė
Aurelija	Urbonienė	Prienų rajono savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų centro direktorė
Romualdas	Urmilevičius	Kaišiadorių rajono savivaldybė
Alvydas	Vaicekauskas	Prienų rajono savivaldybės meras
Ligita	Valalytė	VŠĮ "Technopolis"
Aldona	Vėbrienė	Kauno apskrities verslininkų darbdavių konfederacija
Henrikas	Vepštas	Prienų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus vyriausiasis specialistas
Petras	Vežbavičius	Raseinių rajono savivaldybės meras
Vilma	Vilutytė	Kauno regiono plėtros agentūra, ekspertė
Marija	Vyšniauskienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių paslaugų skyriaus vedėja
Daiva	Vyšniauskienė	Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai Europos verslo ir inovacijų tinklo vadovė
Helmutas	Zabarauskas	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio plėtros departamento vyresn. specialistas
Vilma	Zasimauskienė	Kauno apskrities viršininko administracijos Regioninės plėtros departamento Regiono ekonomikos ir socialinio vystymo skyriaus vedėja
Mindaugas	Ziedelis	Kauno regiono turizmo informacijos centras
Angelė	Žiūraitienė	Birštono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja
Arvydas	Žukauskas	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Kaimo reikalų skyriaus vedėjas

**DALYVAVUSIEJI KAUNO REGIONO PLĖTROS PLANO IKI 2020 METŲ
ATNAUJINIME²:**

Tomas	Andriulis	Raseinių rajono savivaldybės Ekonomikos ir ūkio departamento Strateginio planavimo ir projektų valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Kęstutis	Balčiūnas	VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro direktorius
Tautvydas	Bielozarevičius	Kauno teritorinės darbo biržos direktorius
Kristina	Butkienė	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos direktoriaus pavaduotoja plėtrai ir inovacijoms
Gediminas	Česonis	LR Vidaus reikalų ministerijos regioninės politikos strateginio koordinavimo skyriaus vedėjas
Aušrinė	Čiurinskienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Plėtros programų ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė
Rimantas	Dapkus	Lietuvos regioninių tyrimų instituto prezidentas
Egidijus	Dargis	Birštono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėjo pavaduotojas
Kristina	Doroševa	LR Vidaus reikalų ministerijos regioninės politikos strateginio koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė
Jonas	Gurskas	VĮ „Kauno aerouostas“ direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai
Vytautas	Griauslys	Prienų rajono savivaldybės administracijos Investicijų skyrius vedėjas
Mindaugas	Gritėnas	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyresnysis specialistas
Rasa	Ilonienė	Jonavos rajono savivaldybės Aplinkosaugos ir civilinės saugos skyriaus vedėja
Alma	Jakelienė	LR Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento vyriausioji specialistė
Giedrė	Juknienė	Kauno rajono savivaldybės Aplinkos skyriaus vyriausioji specialistė
Arūnas	Kacevičius	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Kristina	Kemešienė	Kėdainių rajono savivaldybės Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja
Rinaldas	Klimas	Kauno rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos skyriaus vyriausiasis specialistas
Dalia	Kupratienė	Kauno rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vedėjo pavaduotoja
Rimantas	Levinskas	Lietuvos energetikos instituto direktoriaus pavaduotojas
Jadvyga	Lisevičiūtė	LR Kultūros ministerijos Regionų kultūros skyriaus vyriausioji specialistė
Julius	Lukoševičius	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjas
Arturas	Mackevičius	Kauno regiono smulkiųjų ir vidutinių verslininkų asociacijos valdybos pirmininkas

---

² Pagal abėcėlę

Valdas Vidmantas	Majauskas Malinauskas	Jonavos rajono savivaldybės administracijos patarėjas Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas
Loreta	Medzevičienė	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė
Evelina	Meilienė	Kauno technologijos universiteto plėtros projektų tarnybos direktorė
Pranas	Milius	Kauno technologijos universiteto regioninis mokslo parko direktorius
Lina Ramūnas	Misiukevičienė Noreika	Kauno regiono plėtros agentūros direktorė Birštono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
Judita	Norvilaitė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė
Vaclovas	Pečatauskas	Kauno krašto pramonininkų ir darbdavių asociacijos viceprezidentas
Vaidas Bronislovas Rimantas Ilona	Pocius Račkauskas	Lietuvos žemės ūkio rūmų administracijos direktorius Kauno kolegijos direktoriaus pavaduotojas infrastruktūrai
Romas	Rasiulis	Prienų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus vyriausioji specialistė
Algis Stasys	Revuckas	AB „Lietuvos geležinkeliai“ plėtros departamento plėtros skyriaus projektų sektoriaus viršininkas Birštono savivaldybės administracijos Ūkio, turto ir kaimo plėtros skyriaus vedėjo pavaduotojas
Valentinas Vincas Aurelijus Alvydas	Revuckas	Birštono savivaldybės administracijos direktorius
Vitalija	Rimas Rimdeika	VĮ vidaus vandens kelių direkcijos kelių sk. Viršininkas Kauno rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas
Radeta	Romanovienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Plėtros programų ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė
Jolita	Savickienė	Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja
Loreta	Sinkienė	Kauno technologijos universiteto regionų plėtros katedros vedėja
Dainius	Sirvidienė	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vyriausioji specialistė
Ieva	Sodaitis	Prienų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir ekonominės plėtros skyriaus vyriausiasis specialistas
Aušra	Šadurskienė	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir turto valdymo skyriaus vedėja
Edita	Šalnaitė Šalnė	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyriausioji specialistė Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros teritorijų planavimo ir stebėsenos vyriausioji specialistė

Vytautas	Šileikis	Kauno prekybos pramonės ir amatų rūmų generalinis direktorius
Donatas	Šimukonis	Prienų rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vedėjas
Živilė	Šukytė	LR Žemės ūkio ministerijos kaimo plėtros departamento alternatyvios veiklos skyriaus vyriausioji specialistė
Jonas	Tamošaitis	Raseinių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir socialinių reikalų departamento Švietimo, kultūros ir ugdymo skyriaus vyriausiasis specialistas
Virginijus	Urmilevičius	Vytauto Didžiojo universiteto Infrastruktūros tarnybos direktorius
Eugenijus	Ušpuras	Lietuvos energetikos instituto direktorius
Ligita	Valalytė	VšĮ „Technopolis“ l.e.p. Direktorė
Vilma	Vilutytė	Kauno regiono plėtros agentūros ekspertė
Aldona	Vėbrienė	Kauno apskrities verslininkų darbdavių konfederacijos prezidentė
Vilma	Zasimauskienė	Regioninės plėtros departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Kauno apskrities skyriaus vyriausioji specialistė
Vytautas	Žebrauskas	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas
Alvydas	Žibas	Aleksandro Stulginskio universiteto Plėtros ir investicijų paieškos skyriaus vedėjas
Donatas	Žiogas	Verslininkų namų direktorius
Rima	Žitkienė	Mykolo Romerio universiteto Ekonomikos ir finansų valdymo fakulteto dekanė
Algimantas	Žvikas	Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir melioracijos skyriaus vedėjas

KAUNO REGIONO SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS BŪKLĖS ANALIZĖ

Kauno regiono socialinės ir ekonominės būklės analizė atlikta taikant PESET analizės metodą.

Teisiniai ir politiniai veiksniai.

Kauno apskritis yra pramonės, žemės ūkio ir turizmo kraštas. Daugiau kaip pusę apskrities teritorijos sudaro žemdirbystės plotai. Tai vienos našiausių žemių Lietuvoje – tik 5,8 proc. sudaro mažo našumo žemės.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852), T (tarptautinės) kategorijos metropoliniams centrams priskiriami Vilnius ir Kaunas, kurie turi pakankamą potencialą, tačiau atskirai paėmus kiekvienam trūksta ir trūks ateityje potencialo (ypač demografinio), kad būtų pripažinti europinio masto (Euro City) centrais. Tokio centro buvimas svarbus šaliai integruojantis į ES. Bendrasis planas numato formuoti europinio lygmens centrą kaip Vilniaus–Kauno urbanistinį dinapolį, sujungiant dabar esamus šių metropolinių centrų potencialus. Tai sudarytų pagrindą atsirasti europinių institucijų ir kitų darinių šioje apie milijoną gyventojų turinčioje jungtinėje zonoje bei tiesiogiai prisijungti prie plėtojamo Europos urbanistinio karkaso. Numatoma didinti šalies regioninio skaidymo mastą ir Kauno regione plėtoti Raseinius, kaip C kategorijos (siūlomas naujas regioninio centro funkcijoms atlikti vidutinis miestas) regioninį centrą, kuris ir dabar iš dalies atlieka regioninio centro funkcijas, būdamas prie perspektyvinių tarptautinės urbanistinės integracijos ašių. Jam būtinas esamo socialinio ir ekonominio potencialo aktyvus stiprinimas bei renovacija. Birštono miestui yra suteiktas kurorto statusas, šio statuso suteikimas suteikia privalumą vystant turizmo sektorių.

2007-2013 m. ES struktūrinės paramos laikotarpiu pagal Regionų socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo programą, patvirtintą Vyriausybės 2011 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. 62 (Žin., 2011, Nr. 8-346) tikslinė parama teikta problemine pripažintai Jonavos rajono savivaldybei (Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimas Nr. 112 (Žin., 2007, Nr. 15-555)). Jonavos rajono savivaldybės probleminės teritorijos plėtros programa patvirtinta Vyriausybės 2011 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 588 (Žin., 2011, Nr. 64-3031).

2014-2020 m. ES struktūrinės paramos laikotarpiu tikslinės paramos priemonės bus taikomos šiose tikslinėse teritorijose: Kauno mieste – 5 didžiųjų Lietuvos miestų grupėje, Garliavoje, Kaišiadorių, Kėdainių, Prienų ir Raseinių miestuose – tikslinės teritorijos miestų, turinčių nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų ir mažesnių savivaldybių centrų grupėje, bei kol kas neišskirti mažesnieji Kauno regiono miestai, turintys nuo 1 iki 6 tūkst. gyventojų.

Ekonominiai veiksniai. Kauno regione 2012 metais buvo sukurta 19,6 proc. šalies bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP). Ši dalis pastaraisiais metais nežymiai auga. BVP skaičiuojant vienam gyventojui, Kauno apskrityje 2012 metais buvo 37,4 tūkst. litų. Tai sudarė 98,3 proc. šalies vidurkio. Lyginant su šalies vidurkiu didžiausias rodiklis buvo Klaipėdos (109,4 proc.) ir Vilniaus (142,5 proc.) apskrityse, mažiausias – Tauragės apskrityje – 56,7 proc. šalies vidurkio. Nuo 2010 m. BVP vienam gyventojui Kauno apskrityje augo beveik 26 proc. (2007 m. rodiklis buvo 29,7 tūkst. litų). BVP vienam gyventojui augimas Kauno apskrityje spartesnis nei Lietuvoje. Teigiami ekonominiai rodikliai sąlygoja teigiamus pokyčius, tačiau regionui trūksta aiškios ekonominės plėtros politikos, visa apimančios plėtros vizijos, klasterių politikos.

Tiesioginės užsienio investicijos Kauno apskrityje 2012 metų pabaigoje sudarė 5,1 mlrd. litų, o tai sudarė 12,3 procentų visų Lietuvos tiesioginių investicijų bei buvo 1,6 karto didesnės nei 2008 m. pabaigoje (3,2 mlrd. Lt). Didžiausios tiesioginės užsienio investicijos Kauno apskrityje 2012 m. buvo pritrauktos į Kauno miesto (4,1 mlrd. litų) ir Kėdainių rajono (797,5 mln. litų) savivaldybes, mažiausios – į Birštono (0,44 mln. litų) ir Prienų rajono (5,99 mln. litų) savivaldybes. Pagal šalis investuotojas, 2012 m. daugiausiai investicijų pritraukta iš Kanados (20,14 proc.),

Vokietijos (18,7 proc.) Rusijos Federacijos (beveik 16 proc.), ir Suomijos (7,9 proc.). Skaičiuojant vienam gyventojui tiesioginės užsienio investicijos Kauno regione 2012 m. siekė 8652 Lt/gyv. (61,5 proc. šalies vidurkio), didžiausias rodiklis buvo Kėdainių r. sav. (15345 Lt/gyv.) – beveik 1,1 karto didesnės už Lietuvos vidurkį (14059 Lt/gyv.). Lietuvoje didžiausias rodiklis 2012 m. buvo Vilniaus apskrityje (33387 Lt/gyv.) ir Telšių apskrityje (24196 Lt/gyv.), mažiausias rodiklis buvo Tauragės apskrityje (444 Lt/gyv.). Pritraukiant investicijas, Kauno regionas pajėgus konkuruoti išlaidomis, tačiau reikėtų gerinti investicinės aplinkos kokybę.

2014 m. pradžioje Kauno apskrityje buvo veikiančios 18327 ūkio subjektai (kiek daugiau nei 20 proc. visų šalyje veikiančių ūkio subjektų). Kaip ir Lietuvoje, ūkio subjektų skaičius Kauno apskrityje nežymiai auga, tačiau augimas mažesnis nei Lietuvos mastu. Daugiausiai ūkio subjektų (12405 arba 67,7 proc. visų regiono ūkio subjektų) yra Kauno miesto savivaldybėje, tačiau nors Kauno miesto savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius auga, visų regiono subjektų sudaroma dalis po truputį mažėja (2010 m. pradžioje Kauno miesto savivaldybėje veikė 11610 ūkio subjektų, o tai sudarė 68,9 proc. visų regiono ūkio subjektų). Naujų verslo subjektų steigimasi ir plėtrą kitose savivaldybėse stabdo nepakankamas paslaugas verslui teikiančių informacinių centrų tinklas bei neišplėtotos informacinės paslaugos verslui.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kauno apskrityje 2013 m. sudarė 2154 Lt (96,5 proc. šalies vidurkio). Nuo 2010 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Kauno apskrityje kasmet augo. Didžiausias mėnesinis bruto darbo užmokestis 2013 m. buvo Vilniaus apskrityje (2531 Lt), mažiausias – Tauragės apskrityje (1750 Lt). 2008-2010 metų laikotarpiu visose apskrityse pastebima vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio mažėjimo tendencija.

Materialinės investicijos Kauno apskrityje 2012 m. sudarė 2,68 mlrd. litų arba 17,1 proc. nuo visų šalies materialinių investicijų. Nors 2012 m. materialinių investicijų mastas Lietuvoje ir Kauno apskrityje sumažėjo, Kauno apskrities materialinių investicijų dalis visos Lietuvos rodiklyje didėja (2010 m. rodiklis buvo 2,16 mlrd. Lt, t.y. 15 proc. Lietuvos materialinių investicijų). Didesnės materialinės investicijos buvo tik Vilniaus apskrityje 5,9 mlrd. litų. Daugiausiai materialinių investicijų Kauno regione pritraukė Kauno miesto savivaldybė (1,61 mlrd. Lt). Skaičiuojant vienam gyventojui 2012 m., Kauno apskrities rodiklis (4499 Lt) buvo ketvirtas šalyje, po Vilniaus (7323 Lt), Klaipėdos (5781 Lt) ir Telšių (5031 Lt) apskričių, taip pat rodiklis 14,5 proc. mažesnis už šalies vidurkį (5260 Lt). Tačiau atotrūkis nuo šalies vidurkio kasmet mažėja – 2010 m. Kauno regiono rodiklis už Lietuvos vidurkį buvo mažesnis beveik 25 proc. Kauno regione skaičiuojant vienam gyventojui daugiausiai materialinių investicijų 2012 m. buvo Birštono (7855 Lt), Kauno rajono (5669 Lt) ir Kauno miesto (4880 Lt) savivaldybėse, mažiausiai – Raseinių (2550 Lt), Kaišiadorių (2443 Lt), Prienų (1304 Lt) rajonų savivaldybėse.

Kauno apskritis yra intensyvios žemdirbystės zonoje, žemės ūkio naudmenų kokybė vidutiniškai įvertinta 43,5 našumo balais, t. y. 4,4 našumo balais daugiau negu vidutiniškai šalyje. Geriausi dirvožemiai yra Kėdainių ir Kauno, prastesni Prienų ir Kaišiadorių rajonų savivaldybėse. Beveik visos pernelyg šlapios žemės ūkio naudmenos yra nusausintos, tačiau kritiškai pablogėjusi sausinimo įrenginių fizinė būklė.

Žemės ūkio augalų derlingumas apskrityje yra neženkliai didesnis už vidutinius šalyje. Tačiau vidutinis derlingumo lygis dar nėra pakankamas gamybos efektyvumui dabartinėmis rinkos sąlygomis užtikrinti. Didesni derlingumai yra modernizuotuose, pažangias technologijas taikančiuose ūkiuose, ypač Kėdainių rajono savivaldybėje. Kita vertus neišnaudojamos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo galimybės kaime.

Pagrindinė pirminės žemės ūkio gamybos problema – nepakankamas jos ekonominis efektyvumas. Nepakankamą efektyvumą lemia ne tik sudėtingos rinkos sąlygos bei nepakankama adaptacija prie jų, bet ir žemas gamybos procesų technologinis lygis, apyvartinių lėšų trūkumas, žemės ūkio subjektų nepakankamas organizuotumas, verslumo ir vadybinių gebėjimų trūkumai. Nepakankamas efektyvumas yra žemės ūkio konkurencingumo rinkose problema. Apskrityje

pagaminta žemės ūkio produkcija yra konkurencinga lyginant su produkcija, pagaminta Rytų ir Vakarų Lietuvos apskrityse, tačiau mažai konkurencinga lyginant su produkcija, pagaminta kitose Vidurio Lietuvos apskrityse ir užsienio šalyse.

Kauno regione veiklą vykdo savivaldybėse įsteigti turizmo informacijos centrai. Kauno regione gausu turizmui patrauklių objektų. Tačiau trūksta ekonominės klasės apgyvendinimo įstaigų. Be to, nepakankami išvystyta turizmo informacinė sistema, dėl to neišnaudojamos visos galimybės pritraukti į šalį atvykstančius nuolat didėjančius turistų srautus. Kita vertus, vyrauja tradicinės sritys, tačiau neišnaudojamos populiarios ir pelningos paslaugų sritys. Regione trūksta stiprių ir augančių klasterių, ribotas įmonių bendradarbiavimas

Socialiniai ir kultūriniai veiksniai. Kauno regione 2014 metų pradžioje gyveno 587,2 tūkst. gyventojų. Tai sudarė 19,95 proc. šalies gyventojų (antra pagal dydį apskritis po Vilniaus apskrities Lietuvoje). Lyginant su 2010 m. pradžia, gyventojų skaičius sumažėjo 6,8 proc., per tą patį laikotarpį gyventojų skaičius Lietuvoje sumažėjo 6,3 proc.

Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas) Kauno apskrityje pastaraisiais metais yra neigiama. 2013 m. 2253 gyventojais daugiau mirė nei gimė. Pastaraisiais metais mažėjo šis rodiklis didėjo – nuo 2012 m. šis rodiklis augo daugiau kaip 10 proc. (2012 m. 2034 gyventojais daugiau mirė nei gimė). Skaičiuojant 100 gyventojų šis rodiklis 2013 m. sudarė – -0,4, o 2010 m. – -0,3. 2010-2013 m. gyventojų natūrali kaita regione skaičiuojant 100 gyventojų buvo truputį mažesnė nei šalies vidurkis. Kauno regione Kauno rajono savivaldybė išsiskiria labai mažu neigiamu natūralios gyventojų kaitos rodikliu – -7 gyventojais daugiau mirė nei gimė. Jaunesnių (iki 20 metų) gyventojų grupės dalis gyventojų skaičiuje Kauno regione mažėja sparčiau nei vidutinis gyventojų skaičius – 2010-2014 m. laikotarpiu jaunų gyventojų sumažėjo 12,3 proc. o bendras gyventojų skaičius – 6,8 proc., o tai liudija tolesnę gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją.

Gyventojų migracijos požiūriu, Kauno apskritis yra patraukli gyventi, renkantis gyvenamąją vietą šalies viduje. 2013 metais 791 gyventojų daugiau atvyko iš kitų Lietuvos regionų gyventi Kauno apskrityje nei išvyko. Panaši teigiama vidinė migracija 2013 m. buvo ir Klaipėdos (790) apskrityje, didesnė Vilniaus apskrityje (4056). Teigiamas ir augantis rodiklis stebimas visais pastaraisiais metais. Kita vertus, tarptautinė migracija, kaip ir visoje Lietuvoje yra neigiama – 2013 metais 4116 gyventojų daugiau išvyko nei atvyko. Tai buvo didžiausias neigimas rodiklis šalyje. Kaip ir Lietuvoje, neigiamas tarptautinės migracijos rodiklis kasmet mažėja.

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2013 m. Kauno regione (10 proc.) yra vienas mažiausių šalyje (šalies vidurkis – 10,9 proc.) – mažesnis rodiklis 2013 m. buvo Vilniaus (9,3 proc.) ir Klaipėdos apskrityse (9,4 proc.). 2010-2013 m. laikotarpiu Kauno apskritis pasižymėjo vienu mažiausių registruoto nedarbo rodiklių šalyje. Kauno apskrityje 2013 m. mažiausias registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis buvo Birštono ir Prienų rajono savivaldybėse (9,2 proc.), didžiausias – Jonavos (13,9 proc.) ir Raseinių (11 proc.) rajonų savivaldybėse. Svarbu atkreipti dėmesį, kad esant +/- 10 proc. nedarbo lygiui, žemos kvalifikacijos darbo jėgą pritraukti vis dar ganėtinai lengva, tačiau sunkiau rasti kvalifikuotų ir patyrusių vadovų, universitetinį išsilavinimą turinčių technikų ir IRT specialistų.

Kauno apskrityje nuolat mažėja bendrojo lavinimo mokyklų skaičius – tai bendru atveju yra mokinių skaičiaus mažėjimo pasekmė. Kita vertus, dėl pastaraisiais metais padidėjusio gimstamumo jaučiamas vietų trūkumas ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Todėl būtina tikslingai optimizuoti mokyklų tinklą, nes po keleto metų gali susidaryti analogiška situacija kaip ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Kita aktuali problema – nepakankamas neformalaus švietimo programų/įstaigų skaičius, kas sąlygoja jaunimo laisvalaikio užimtumo problematiką.

Gamtiniai, geografiniai ir aplinkosauginiai veiksniai. Kauno apskritis yra patogioje geografinėje padėtyje: ji yra šalies centre, joje kertasi tarptautinės transporto ir geležinkelio magistralės. Apskritį sudaro Birštono, Kauno miesto bei Jonavos, Kauno, Kaišiadorių, Kėdainių,

Prienu, Raseinių rajonų savivaldybės. Kauno apskrities teritorijos bendrasis plotas 8089 km². Tai yra trečias pagal teritorijos dydį regionas Lietuvoje po Vilniaus ir Šiaulių regionų. Apskrities centras – Kaunas.

Apskirtyje gerai išplėtotas automobilių kelių tinklas. Svarbiausios magistralės, kertančios apskritį, yra Klaipėda–Vilnius–Minskas–Maskva (Kijevas), Kaliningradas–Ryga (Via Hanseatica), Varšuva–Ryga–Talinas (Helsinkis) (Via Baltica), Kaunas–Daugpilis, Kaunas–Sovetskas. Šios magistralės apskrities teritorijoje yra pakankamai išplėtos, todėl tolimesnė regiono automobilių kelių tinklo plėtra sietina pirmiausia su rajoninių kelių kokybės gerinimu ir eismo saugumo didinimo priemonių bei eismo valdymo sistemų tobulinimo juose įgyvendinimu, o tuo pačiu ir mažinant žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičių visoje šalyje. Lietuva pagal šį rodiklį yra viena labiausiai atsiliekančių visoje Europos Sąjungoje. Siekiant užkirsti kelią spūstims ateityje, Kauno regionui būtų naudinga, jeigu visas kelio „Via Baltica“ ruožas (Varšuva – Talinas) būtų praplatintas mažiausiai iki dviejų eismo juostų.

Per Kauno regioną eina vietinis vandens kelias Kaunas–Birštonas ir vienas svarbiausių vandens kelių šalyje – Nemuno vidaus vandenų kelias Kaunas–Jurbarkas–Klaipėda, kuris yra tarptautinio kelio E41 dalis, vyksta Marvelės krovinio upių uosto statybos darbai, tačiau uostas neturi galimybės turėti geležinkelio atšaką.

Kauną ir jo regioną kerta geležinkelio linijos Maskva–Minskas–Vilnius–Kaliningradas; Vilnius–Kaunas–Klaipėda; Kaunas–Šiauliai–Ryga. Projektuojamas europinio standarto geležinkelis Rail Baltica Lietuvos–Lenkijos siena–Marijampolė–Kaunas, kuris įsijungs į Europos geležinkelių tinklą.

Šalia Kauno tarptautinis Kauno (Karmėlavos) oro uostas, kuris gali priimti ir aptarnauti praktiškai visų tipų oro laivus. Įvairių aviakompanijų reguliarūs reisai sujungė Kauną su daugeliu Europos valstybių.

Palemone kuriamas viešasis logistikos centras, tolimesni plėtros etapai susiję su plėtra buvusioje Kauno industrinėje zonoje (Palemonas, Naujasodis) bei Karmėlavoje Kauno laisvojoje ekonominėje zonoje (LEZ), tačiau būtina užtikrinti geležinkelio jungtį tarp Palemono terminalo ir Kauno LEZ sandėliavimo teritorijos. Kauno regionas galėtų tapti Rusijos ir Europos geležinkelių vėžių krovinių perkrovimo centru.

Ekologinio stabilumo požiūriu labai svarbus yra teritorijos miškingumas. 2012 m. duomenimis Kauno apskrities miškingumas yra mažesnis nei vidutinis Lietuvos miškingumas (33,3 proc.) ir pagal miškų apskaitos duomenis sudaro 29,7 proc.. Tik Jonavos ir Birštono miškingumas viršija vidutinį Lietuvos miškingumą ir sudaro 41,8 proc. ir 46,5 proc. atitinkamai. Mažiausias miškingumas būdingas Raseinių (23,4 proc.) ir Kėdainių (25,5 proc.) rajonams.

Pastaraisiais metais gausėja savininkų įsigijusių žemės nuosavybę gamtiniu ir rekreaciniu požiūriu vertingiausio kraštovaizdžio teritorijose, didėja šių teritorijų sąskaida. Didelė naujų savininkų dalis nelinkę šių žemių naudoti pagal jų paskirtį (daugiausia žemės ar miškų ūkis), gausėja savavališkų statybų.

Miestuose taip pat stebima invazija į išlikusius gamtinius kraštovaizdžio objektus. Miestų želdiniai vaidina labai svarbų ekologinį, estetinį ir rekreacinį vaidmenį, tačiau jų priežiūrai skiriama nepakankamai dėmesio ir lėšų, jų juridinis statusas nėra tinkamai įteisintas. Gana dažni atvejai kai žaliuosiuose plotuose projektuojamos ir vykdomos statybos.

Saugant kraštovaizdį, Kauno regione be valstybinės reikšmės saugomų teritorijų įsteigta nemažai savivaldybių draustinių. Rengiami regiono miškingumo didinimo planai, juridiskai įteisinami miestų želdiniai.

Per pastaruosius keletą metų Kauno regione padaryta nemaža pažanga tvarkant sąvartynus. Įsteigtas Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Kauno miesto Lapių sąvartynas išplėstas naudojant pažangiausias technologijas, valomas susidarantis filtratas, vykdoma tiksli atliekų apskaita. Kauno mieste sukurta ir stambiagabaričių atliekų surinkimo sistema. Jonavos miesto sąvartyne įrengtas antifiltracinis ekranas, parengtas projektas sąvartyno filtrato nuvedimui į mieto nuotekų valymo

įrenginius. Uždaryti seni, neatitinkantys aplinkosauginių reikalavimų sąvartynai, rengiami jų rekultivavimo projektai.

Miestuose ir rajonuose įgyvendinami vandentvarkos sistemų modernizavimo ir plėtros projektai. Tačiau žymiai rimtesnės geriamo vandens kokybės problemos yra kaime, kur daugiausia yra naudojamas negilių kastinių šulinių vanduo, kurie dažnai maitinami iš gruntinio vandens horizonto. Įvairių tyrimų duomenys rodo, kad beveik pusės šulinių vanduo Lietuvoje yra užterštas nitratais virš leistinų normų. Kai kuriuose iš jų nitrato koncentracijos viršija didžiausią leistiną koncentraciją du ir daugiau kartų, tai ypatingai neigiamai veikia žmonių, o ypač mažamečių vaikų sveikatą. Labiausiai yra užteršti Vidurio Lietuvos šuliniai, kur žemės ūkis yra intensyviausias, o lygumų reljefas labai palankus azotinių trąšų išplovimui į gruntinius vandenis. Kėdainių, Jonavos, Kauno rajonuose didžiausios leistinos nitrato koncentracijos viršijamos žymiai daugiau nei pusėje šulinių.

Nepaisant gana gerai išvystytos šilumos gamybos ir paskirstymo sistemos regione, ypač Kaune, paklausa šilumai yra daug mažesnė, nei techninės galimybės ją pagaminti, todėl žemas energetinio pajėgumo išnaudojimo laipsnis, be to dideli šilumos paskirstymo nuostoliai. Infrastruktūros būklei šioje srityje pagerinti reikalingos ženklios piniginės lėšos. Todėl tai yra ilgai trunkantis procesas, kuris šiuo metu jau yra vykdomas. Kita vertus, energijos išteklių brangsta, tuo pačiu brangsta ir šilumos bei elektros energijai pagaminti naudojamų kuro šaltinių kainos.

Vystantis ekonomikai, transportui bei siekiant užtikrinti darnią regiono plėtrą, Kauno regionui aktualios triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonės. Svarbu į tai atsižvelgti renkantis teritorijų planavimo sprendinius, rekonstruojant ir plečiant kelių tinklą, įrengiant aplinkkelius, tvarkant ir plečiant miesto esamus dviračių ir pėsčiųjų takus; atnaujinant kelių dangą, renovuojant daugiabučius namus, planuojant teritorijų apželdinimą, gyventojų aplinkosaugos švietimą.

Visuomenei senstant, sveikatos paslaugos tampa ypač svarbios. Demografiniai šalies rodikliai dėl ekonominių ir socialinių priežasčių mažėja: mažėja santuokų skaičius ir gimstamumas, o pastaraisiais metais padidėjo mirtingumas. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Kauno regione pastaraisiais metais yra didžiausia visoje Lietuvoje – 75,33 ir gerokai viršija Lietuvos vidurkį – 74,02 metai. Aukštas ir kasmet augantis tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklis parodo geras aplinkos sąlygas, aktyvų gyvenimo būdą ir medicinos paslaugų kokybę. Tačiau sveikatos priežiūros įstaigų tinklas yra santykinai mažiau išplėtotas kaimo vietovėse, kas riboja galimybes gauti kokybiškas ir savalaikes paslaugas.

Socialinių paslaugų ypač trūksta kaimiškose vietovėse, kur gyvena daug vyresnio amžiaus vienišų žmonių. Regione stebimas poreikis ne tik finansinei socialinei paramai gauti, tačiau taip pat paslaugoms.

Technologiniai veiksniai. Absoliuti dauguma Kauno regione veikiančių ekonomikos plėtros centrų yra sukonzentruoti Kaune arba jo prieigose. Tai yra įtakojama faktoriaus, kad Kaune veikia didžiausias technologinis universitetas Baltijos šalyse, šiuo metu turintis daugiau kaip 12.000 studentų, 1.200 mokslinių darbuotojų. Universitetą sudaro 13 fakultetų ir 14 mokslinių tyrimų institutų. Kiekvienais metais universitetas paruošia apie 400 doktorantų.

Kaip Lietuvoje, taip ir Kauno regione informacinių ir ryšių technologijų (IRT) infrastruktūra yra aukštos kokybės.

Kaunas nuo senų laikų buvo pramoninis ir inžinerinis miestas. Šis potencialas išliko iki šių dienų. Pagal darbuotojų, dalyvaujančių MTEP (mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros) aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose, skaičių Kauno apskritis nusileidžia tik Vilniaus apskrityje – Kauno apskrityje 2013 m. šis rodiklis siekė 6850 asmenų (t.y. 35,5 proc. visų darbuotojų Lietuvoje dalyvaujančių MTEP aukštojo mokslo ir valdžios sektoriuose.), Vilniaus apskrityje – 9973 asmenų (51,67 proc. visų MTEP darbuotojų).

Daugelį metų plėtojama viešoji inovacijų ir verslo paramos infrastruktūra ženkliai prisideda prie technologijų ir inovacijų plėtrai palankios aplinkos kūrimo. Šiuo metu Kauno mieste ir rajone

veikia 4 mokslo ir technologijų parkai – KTU regioninis mokslo parkas, Kauno aukštųjų ir informacinių technologijų parkas, Mokslo ir technologijų parkas „Technopolis“ bei Aleksandro Stulginskio universiteto Mokslo ir technologijų parkas. Be to, aktyviai veiklą vykdo ir inovacijų ir verslo plėtrai reikalingas paslaugas teikia Kauno regioninis inovacijų centras.

Kauno mieste ir rajone veikia du integruoti mokslo ir studijų centrai – Santakos ir Nemuno slėniai. Įkūrus slėnius siekiama sukurti Lietuvoje tarptautinio lygio mokslo, studijų ir žinių ekonomikos branduolius, paspartinti žinių visuomenės kūrimą ir sustiprinti ilgalaikius Lietuvos ūkio konkurencingumo pagrindus.

Slėnio „Santaka“ tikslas – įkurti integruotą mokslo, studijų ir verslo centrą, kuriame būtų atliekami viešieji ir privatūs tyrimai, steigiamos žinioms imlios įmonės ir teikiamos žinioms imlios paslaugos. Santakos slėnio MTEP kryptys: darnioji chemija (apimant biofarmaciją), mechatronika ir susijusios elektroninės technologijos, ateities energetika (apimant aplinkos inžineriją) ir informacinės ir telekomunikacinės technologijos.

Slėnio „Nemunas“ tikslas – sukurti specializuotą šakinį integruotą mokslo, studijų ir verslo centrą, turintį infrastruktūrą, tinkamą žemės, miškų ir maisto ūkio sektorių viešiesiems ir privatiems tyrimams bei studijoms, taip pat sąlygas kurti žinioms imlias verslo įmones. Nemuno slėnio MTEP kryptys: agrobiotechnologija, bioenergetika ir miškininkystė; maisto technologijos, sauga ir sveikatingumas.

Nors Kauno regiono plėtra yra santykinai sparti, tačiau pasinaudoti ES paramos galimybėmis trukdo nepakankami administraciniai gebėjimai savivaldybėse, taip įmonėse ar ūkininkų ūkiuose. Kita problema – teritorijų planavimo dokumentų trūkumas.

STIPRYBIŲ SILPNYBIŲ GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

<i>Stiprybės</i>	<i>Įvertinimas</i>
Regionė sukuriama penktadalis Lietuvos bendrojo vidaus produkto	5
Didėja tiesioginių užsienio investicijų apimtys	3
Ekonominio sunkmečio sąlygomis nesumažėjo ūkio subjektų skaičius	4
Išvystyta ir toliau vystoma tarptautinio susisiekimo transporto infrastruktūra	5
Tarptautinis Kauno (Karmėlavos) oro uostas užtikrina puikų susisiekimą su Europos Sąjungos šalimis (regioninis pigių skrydžių centras)	5
Daug turizmui patrauklių objektų	5
Geras 700 mln. vartotojų turinčių rinkų (Baltijos jūros regiono, NVS ir Vakarų Europos) pasiekiamumas	3
Regionė gausu patrauklaus kraštovaizdžio vietovių	4
Regionė yra Birštono kurortas – turizmo traukos centras su išvystyta sveikatinimo paslaugų infrastruktūra	5
Regionė yra Šiluvos piligrimystės centras	5
Kauno regionas yra energijos gamybos ir paskirstymo centras	5
Aktyvios kaimo bendruomenės ir partnerystės organizacijos - VVG	3
Regionė sukoncentruotas žemės ūkio mokslinis potencialas	5
Regionė santykinai daugiau negu kituose regionuose modernių ūkių, gyvybingų kooperatinių ir žemės ūkio bendrovių	5
Sukaupta nemaža gamybinė patirtis ekologinėje žemdirbystėje, alternatyviose žemės ūkio veiklose	3
Ūkininkai aktyviai dalyvauja kaimo rėmimo, žemės ūkio garantijų fondo ir Europos Sąjungos finansinės paramos programose	5
Teikiamos elektroninės viešosios paslaugos savivaldybėse	3
Bendrojo lavinimo mokyklų tinklas yra gerai išplėtotas ir pakankamas	4
Didelė mokslinio potencialo koncentracija (7 universitetai, moksliniai institutai ir kt.)	5
Regionė yra didžiausias procentas aukštą išsilavinimą turinčių gyventojų	5
Santykinai didelis motyvuotos, maža kaita pasižyminčios darbo jėgos pasirinkimas	3
Kauno regione yra inžinierinę kompetenciją turinčių specialistų koncentracija	5
Stiprios gamybos tradicijos Kauno regione; už konkurencingą kainą gamybos sektoriui siūloma kvalifikuota darbo jėga	4
Gerai išplėtotas socialinių paslaugų tinklas	3
Efektyviai išvystyti interneto prieigos taškai	5
Vykdomos socialinių rizikos grupių integravimo į visuomenę programos. Išvystytos specialiojo transporto neįgaliesiems paslaugos	3
Gerai išvystyta interneto infrastruktūra (didžiausias greitis)	5
Gerėja socialines paslaugas teikiančių specialistų kvalifikacija	4
Gyventojų tikėtina gyvenimo trukmė yra ilgiausia Lietuvoje	5
Gerai išplėtotas antrinio ir tretinio lygio sveikatos priežiūros įstaigų tinklas	5
Sveikatos paslaugų centras	5
Sporto, kultūros ir laisvalaikio centras	5
Įdiegta regioninė atliekų tvarkymo sistema, plėtojama šių atliekų surinkimo infrastruktūra	4

Igyvendinami vandentiekio ir nuotekų tinklų renovacijos bei plėtros projektai, tvarkomos vandentiekio ir nuotekų valymo sistemos, plečiama centralizuota vandens tiekimo sistema	4
Kauno regionas yra energijos gamybos ir paskirstymo centras	5
Neriboti vandens ištekliai	5
Savivaldybės turi parengtus teritorijų bendruosius planus	5
Išplėtotas savivaldybių centrus jungiančių kelių tinklas	3

<i>Silpnybės</i>	<i>Įvertinimas</i>
Netolygus investicijų pritraukimas į regioną	4
Nepakankamai išvystyta verslo informacinė sistema	4
Ribota A klasės biurų patalpų ir šiuolaikinius gamybos reikalavimus atitinkančių pramoninės paskirties patalpų pasiūla	3
Daugelis žemės sklypų Kauno regione neturi jungčių su keliais ir komunikacijomis, išskyrus laisvąsias ekonomines zonas	3
Maža vidaus rinka	3
Nepakankamas universitetų potencialo panaudojimas	4
Prasta rajoninių kelių bei miestų gatvių būklė regione	5
Pasenusios ir/arba nepakankamai taikomos eismo valdymo sistemos	5
Šiuolaikinius standartus atitinkančių ekonominės klasės viešbučių ir kempingų trūkumas	5
Silpnai išvystyta turizmo informacinė sistema	4
Nepakankamas dėmesys skiriamas rinkodarai (Lietuvoje ir užsienyje) turizmo srityje	4
Nepakankama informacijos apie regioną sklaida bei regiono žinomumas	5
Prastėjanti melioracinių sistemų būklė	5
Prasta daugumos kultūros paveldo objektų būklė	4
Nepakankamai išplėtoti viešojo ir privataus sektoriaus projektai	5
Dideli nenaudojamų žemės ūkio naudmenų plotai, ypač atokiose regiono vietovėse ir mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse	5
Didelė dalis kaimo gyventojų yra užimti žemės ūkio sektoriuje	1
Silpna profesinio parengimo sistema, menkas darbininko profesijos prestižas	4
Santykinai didesnis nedarbo lygis kaimo vietovėse lyginant su miestais	5
Mažos savivaldybių investicinės galimybės projektams (tarp jų – ir struktūrinių fondų) bendram finansavimui finansuoti	4
Regiono nepanaudojamos atsinaujinančių energijos išteklių galimybės	4
Nepakankamai panaudojama esama informacinė infrastruktūra	4
Ikimokyklinis ugdymas nepakankamai kai kuriose regiono vietovėse	4
Visuomeninių įstaigų pastatų būklė yra prasta, neefektyvus šilumos, elektros išteklių naudojimas	5
Trūksta neformalaus švietimo programų vaikams, egzistuoja vaikų ir jaunimo laisvalaikio užimtumo problema	3
Socialinės paslaugos sukonzentruotos miestuose, sunkiai prieinamos kaimiškose vietovėse	2
Didelis socialinio būsto trūkumas	5
Trūksta viešosios infrastruktūros, kuri skatintų gyventojų fizinį aktyvumą	4

Pirminės sveikatos priežiūros paslaugų trūkumas/neprieinamumas kaimiškose vietovėse	3
Savitarpio saugos programų mažas aktyvumas	3
Visuomenės pasyvumas	2
Nepakankamas atliekų rūšiavimas ir antrinių atliekų perdirbimas	4
Prasta geriamojo vandens kokybė kaimo gyvenamosiose vietovėse, dalis kaimo gyventojų neprisijungia arba neturi galimybės prisijungti prie viešojo vandens tiekimo tinklo ir kanalizacijos sistemų ir naudoja šachtinių šulinių vandenį	5
Nediegiamos triukšmo prevencijos priemonės	4
Nepakankama finansinė ir metodinė parama bendruomenėms sveikatos stiprinimo propagavimo srityje	3
Nusidėvėjusi viešoji gyvenamosios aplinkos infrastruktūra	4
Bendro ir jaunų gyventojų skaičiaus mažėjimas, gyventojų senėjimas	5

<i>Galimybės</i>	<i>Įvertinimas</i>
Augančios Lietuvos eksporto apimtys	5
Numatomas Rail Baltica projekto įgyvendinimas sudarys sąlygas intermodalinio transporto terminalo atsiradimui	5
Logistikos sektoriaus vystymas	5
Didėjantys tranzitinio transporto srautai skatins Via Baltica magistralės verslo infrastruktūros plėtrą	5
Vystomas vidaus uostas ir upių transportas	3
Didėjantis poreikis naujoms paslaugų rūšims	4
Didėjantys užsienio turistų srautai	4
Kultūros ir gamtos paveldo objektai, siekiant išsaugoti jų vertę, gali būti pritaikyti kaimo turizmo paslaugų plėtrai	4
Galimybė pasinaudoti ES lėšomis ir iniciatyvomis regiono plėtrai	5
Spartėjantys žinių visuomenės formavimosi procesai	5
Sudarytos sąlygos nevalstybinio ikimokyklinio ugdymo įstaigų atsiradimui	4
Galimybė vystyti mokymosi visą gyvenimą programas	5
Sudarytos sąlygos plėtoti privačių mokymosi įstaigų tinklą, organizuojant neformalųjį švietimą vaikų ir suaugusiųjų tarpe	4
Galimas glaudesnis aukštųjų, profesinio rengimo mokyklų, mokslo institucijų ir įmonių bendradarbiavimas	3
Interneto plėtros panaudojimas steigiant darbo vietas namuose neįgaliems ir juos prižiūrintiems asmenims	3
Sveikos gyvensenos propagavimas visuomenėje	5
Kultūros, sporto ir laisvalaikio infrastruktūros atnaujinimas	5
Užsienio valstybių prevencinių programų patirties perėmimas	3
Gyventojų žinių ir įgūdžių suformavimas aktyviai dalyvaujant atliekų tvarkymo procese	5
Darnaus vystymosi principų diegimas	5
Daugiabučių namų renovavimas didina pastatų energetinį efektyvumą	2
Šiuolaikinių viešųjų paslaugų teikimo elektroninių sistemų diegimas	5
Pertvarkoma šilumos ūkio sistema	5
Nenaudojamų kaimo pastatų panaudojimas paslaugų teikimui bei amatų vystymui	5

Verslo inkubacinės sistemos sukūrimas	5
Studijų tarptautinis vystymas	5
Konferencijų turizmas	5
Gamtos išteklių panaudojimas	5

<i>Grėsmės</i>	<i>Įvertinimas</i>
Kvalifikuotos darbo jėgos nutekėjimas į užsienį ir kitus regionus	5
Ima trūkti kvalifikuotų ir patyrusių vadovų, universitetinį išsilavinimą turinčių technikų ir IRT specialistų	4
Imigrantų darbininkų atsiradimas ir jų integracija, bendras darbininkų trūkumas	4
Grėsmė Kauno regiono ekonomikai dėl gretimų regionų konkurencijos: pigi darbo jėga ir žemė, patrauklios iniciatyvos, didesnė darbo jėgos pasiūla ir vidaus rinka	3
Didelės biurokratinės kliūtys SVV vystymui	4
Didėjanti verslo konkurencija šalies ir tarptautinėse rinkose	2
Energetinių išteklių kainų augimas	5
Padidėjus gimstamumo rodikliams, ateityje gali trūkti vietų ikimokyklinio ugdymo įstaigose bei bendrojo lavinimo mokyklose	2
Augantis socialiai pažeidžiamų ir socialiai remtinų žmonių skaičius	5
Priklausomybių ir ligų plitimas bei senėjimas padidina socialinių paslaugų poreikį	5
Mažėjantis valstybės skiriamas finansavimas socialinio būsto plėtrai	5
Didelis nusikalstamumas	4
Vėluojantis automagistralių į Varšuvą, Vilnių ir Rygą modernizavimas ir pralaidumo didinimas	3
Valdžios centralizacija ir koncentracija Vilniuje	5
Struktūrinio nedarbo augimas	5
Stambių darbdavių bankrotas	5
Gyventojų pajamų mažėjimas	3
Mažas informacijos sklaidos priemonių dėmesys regiono problematikai ir žinomumui	4

REGIONO PLĖTROS STRATEGIJA

Regiono plėtros vizija

KAUNO REGIONAS 2020

Kauno regionas – modernus Lietuvos bei Rytų ir Vidurio Europos ekonomikos regionas, mokslo, aukštųjų ir informacinių technologijų, kultūros bei turizmo traukos centras su puikiai išvystyta tarptautinio susisiekiimo ir logistikos infrastruktūra, jame gyvena nuolat besimokanti, versli, sveika ir saugi bendruomenė.

Regiono modernumas išsiskiria pažangios ekonomikos plėtra, užtikrinančia aukštą gyvenimo kokybę ir spartų kaimo modernėjimą, ypatingu dėmesiu žmogaus ir aplinkos santarai, garantuojančiai darnų regiono vystymąsi.

Eil. Nr.	Prioritetas 1 PAŽANGI EKONOMIKA , apimanti verslo, moderniosios pramonės, inovacijų, turizmo ir transporto infrastruktūros plėtrą. Kauno regionas – vartai į Lietuvą ir kitas Rytų Europos valstybes. Regionas patrauklus šalies ir tarptautiniam verslui, jame veikia labai stiprūs ir saviti regioniniai moderniosios pramonės traukos centrai. Puikiai išvystyta tarptautinio susisiekiimo ir logistikos sistema bei išnaudojama ypatinga geografinė padėtis daro regioną tiltu tarp Rytų ir Vakarų, Šiaurės ir Pietų. Kauno regionas - modernių technologijų ir žinių ekonomikos centras. Pažangios ekonomikos plėtra grindžiama stipriu moksliniu potencialu, modernių technologijų panaudojimu ir glaudžiu bendradarbiavimu su verslo struktūromis. Regione plėtojami mokslo slėniai, inovacijų parkai. Modernios technologijos diegiamos versle ir regiono infrastruktūroje. Regionas yra garsus turizmo, parodų ir pramogų centras.
1.1	Tikslas 1 PLĖTOTI KAUNO REGIONĄ KAIP MOKSLO IR VERSLO PARTNERYSTĖ PAGRĮSTĄ AUKŠTOS PRIDĖTINĖS VERTĖS PRAMONĖS KRAŠTĄ
1.1.1	Uždavinys 1 Šalies ir tarptautiniu mastu įtvirtinti Kauno regiono, kaip modernios ir konkurencingos pramonės krašto, įvaizdį.
1.1.2	Uždavinys 2 Sudaryti sąlygas modernios bei konkurencingos pramonės plėtotei, investicijoms, kuriant darbo vietas, socialiai atsakingą verslą, užtikrinant darnią ir kompleksinę regiono plėtrą.
1.2	Tikslas 2 PADIDINTI GYVENTOJŲ VERSLUMĄ IR UŽIMTUMĄ, KURIANT IR IŠLAIKANT DARBO VIETAS, DIDINANT VERSLO ĮVAIROVĘ IR DARBO VIETŲ PASIEKIAMUMĄ
1.2.1	Uždavinys 1 Skatinti verslumą ir ūkio įvairovę, pritaikant viešuosius statinius verslo ir bendruomeniniams poreikiams
1.2.2	Uždavinys 2 Kurti naujas darbo vietas, pritraukiant investicijas į viešąsias (apleistas, nenaudojamas ir nepakankamai naudojamus) erdves
1.3	Tikslas 3 PLĖTOTI REGIONO TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRĄ

1.3.1	Uždavinys 1 Didinti darbo jėgos mobilumą, gerinant darbo vietų pasiekiamumą
1.4	Tikslas 4 SIEKTI, KAD KAUNO REGIONAS TAPTŲ TARPTAUTINIO IR VIETINIO TURIZMO BEI ĮVAIRIAPUSIŠKŲ POILSIO PASLAUGŲ CENTRU
1.4.1	Uždavinys 1 Vystyti poilsio, pramogų, rekreacinio sporto ir turizmo paslaugų infrastruktūrą, užtikrinant teikiamų turizmo paslaugų visapusiškumą bei gerinant paslaugų kokybę
1.4.2	Uždavinys 2 Diegti ir plėtoti turizmo informacinę sistemą ir aktyviai vykdyti rinkodarą
	Prioritetas 2 GYVENIMO KOKYBĖ , apimanti žmogiškuosius išteklius ir viešąsias paslaugas ir viešąją infrastruktūrą. Kauno regionas – šalies informacinės visuomenės centras, kuriame gyvena pažangūs ir nuolat besimokantys žmonės. Išplėtotą ir subalansuotą socialinės ir sveikatos priežiūros, rekreacijos, švietimo ir ugdymo sistema daro regioną patraukliu gyventi, dirbti ir kurti. Regiono gyventojai ir svečiai yra saugūs bei naudojami aukštos gyvenimo kokybės teikiamais privalumais.
2.1	Tikslas 1 SKATINTI INFORMACINĖS VISUOMENĖS FORMAVIMĄSI IR VYSTYMĄSI
2.1.1	Uždavinys 1 Kurti ir plėtoti informacinę infrastruktūrą, skatinti jos panaudojimą
2.1.2	Uždavinys 2 Įdiegti elektronines paslaugas regiono bendruomenei
2.2	Tikslas 2 VYSTYTI SUBALANSUOTĄ MOKYMOSI SISTEMĄ
2.2.1	Uždavinys 1 Skatinti mokymo įstaigų tipų įvairovę bei racionaliai plėtoti šių įstaigų tinklą ir tobulinti jų teikiamas paslaugas
2.2.2	Uždavinys 2 Renovuoti ir modernizuoti švietimo, ugdymo įstaigas bei jų infrastruktūrą
2.2.3	Uždavinys 3 Kurti ir tobulinti mokymosi visą gyvenimą sistemą ir skatinti kvalifikacijos kėlimą
2.2.4	Uždavinys 4 Skatinti neformalaus švietimo iniciatyvas
2.3	Tikslas 3 UŽTIKRINTI TEIKIAMŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ
2.3.1	Uždavinys 1 Plėtoti socialines paslaugas, skirtas socialiai pažeidžiamų grupių asmenų integravimui į regiono socialinę ir ekonominę gyvenimą
2.3.2	Uždavinys 2 Efektyviai plėtoti ir modernizuoti socialinio būsto sistemą
2.4	Tikslas 4 PLĖTOTI KAUNO REGIONĄ KAIP VIENĄ IŠ EUROPOS SVEIKATOS REGIONŲ
2.4.1	Uždavinys 1 Plėtoti sveikatą stiprinančio Kauno regiono iniciatyvas

2.4.2	Uždavinys 2 Optimizuoti sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų struktūrą ir plėtoti infrastruktūrą
2.5	Tikslas 5 PLĖTOTI SOCIALINĘ INFRASTRUKTŪRĄ IR BENDRUOMENINES INICIATYVAS, SKIRTAS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBĖS IR GYVENAMOSIOS APLINKOS GERINIMUI
2.5.1	Uždavinys 1 Atnaujinti ir plėtoti gyvenamąją, kultūros ir sporto infrastruktūrą, gerinti paslaugų kokybę.
2.5.2	Uždavinys 2 Remti bendruomenines iniciatyvas ir prevencines bei edukacines programas
2.6	Tikslas 6 VISAPUSIŠKAI VYSTYTI IR MODERNIZUOTI KAIMO VIETOVES IR VERSLĄ KAIME
2.6.1	Uždavinys 1 Stiprinti kaimo bendruomenes bei gerinti bendruomeninę infrastruktūrą
2.6.2	Uždavinys 2 Padidinti žemės ūkio produktų gamybos efektyvumą ir konkurencingumą, plėtoti ne žemės ūkio verslus ir žemės ūkiui alternatyvią ekonominę veiklą kaimo vietovėse
	Prioritetas 3 ŽMOGAUS IR APLINKOS SANTARA , apimanti darnų regiono vystymą ir inžinerinės infrastruktūros plėtrą. Kauno regione veikia pažangi gyvenamosios ir gamtinės aplinkos tvarkymo sistema, užtikrinanti regiono gyventojams švarią ir sveiką aplinką. Regiono plėtra planuojama naudojant šiuolaikines planavimo sistemas ir užtikrinant darnaus vystymosi principus.
3.1	Tikslas 1 SKATINTI DARNŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMĄ, UŽTIKRINTI EKOSISEMŲ STABILUMĄ KAUNO REGIONE
3.1.1	Uždavinys 1 Įdiegti ir plėtoti šiuolaikišką regiono atliekų tvarkymo, oro taršos kontrolės ir triukšmo prevencines sistemas, skatinti aplinkosauginį švietimą
3.1.2	Uždavinys 2 Modernizuoti ir plėsti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą
3.1.3	Uždavinys 3 Skatinti ir remti veiksmingesnę energijos ir kitų gamtos išteklių naudojimą
3.1.4	Uždavinys 4 Užtikrinti efektyvią kraštovaizdžio apsaugą, didinti ekologinį teritorijų stabilumą
3.2	Tikslas 2 PARENGTI REGIONO ĮVAIRIŲ LYGMENŲ TERITORIJŲ BEI SOCIALINĖS EKONOMINĖS PLĖTROS PLANAVIMO DOKUMENTUS, DIEGTI IR TOBULINTI PLANAVIMO SISTEMAS
3.2.1	Uždavinys 1 Parengti ir atnaujinti regiono ir savivaldybių teritorijų bendruosius planus bei kitus dokumentus, susijusius su planavimu, viešųjų paslaugų kokybės gerinimu, siekiant planavimo procesuose integruoti aplinkos interesus į įvairias ūkio šakas
3.2.2	Uždavinys 2 Diegti ir tobulinti sistemas, susijusias su viešojo administravimo efektyvumu